

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 99/07-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. júna 2007 predbežne prerokoval sťažnosť B. B., K., zastúpenej advokátkou JUDr. M. Š., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoP 128/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť B. B. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. februára 2007 doručená sťažnosť B. B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoP 128/2006.

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že 9. januára 2006 podala Okresnému súdu Košice I žalobu na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na maloleté dieťa R. M., a to na sumu 3 000 Sk mesačne počnúc od 1. januára 2005. Podľa tvrdenia sťažovateľky posledné výživné na maloleté dieťa bolo upravované na sumu 850 Sk mesačne rozhodnutím súdu, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18. júla 2002.

Zo sťažnosti vyplýva, že Okresný súd Košice I jej prípisom z 18. januára 2006 oznámil vyslovenie svojej miestnej nepríslušnosti a postúpenie spisu Okresnému súdu Trebišov ako miestne príslušnému. Sťažovateľka listom z 10. februára 2006 oznámila Okresnému súdu Trebišov, že trvá na miestnej príslušnosti Okresného súdu Košice I. Okresný súd Trebišov uznesením sp. zn. 8 P 21/06 z 24. februára 2006 preniesol svoju miestnu príslušnosť na Okresný súd Košice I. Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie otec maloletého, t. j. odporca. Krajský súd výzvou zo 4. mája 2006 zaslal sťažovateľke odvolanie odporcu s možnosťou sa k nemu vyjadriť. Sťažovateľka sa podaním zo 17. mája 2006 vyjadrila k odvolaniu odporcu. Od podania odvolania odporcom proti uzneseniu uplynul rok a krajský súd o odvolaní nerozhodol. Postup krajského súdu v predmetnom konaní považuje sťažovateľka za porušenie ňou označených práv.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoP 128/2006 porušil právo B. B. aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prieťahov zaručených v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd prikazuje Krajskému súdu v Košiciach, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoP 128/2006 konal bez zbytočných prieťahov.

B. B. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk, ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný jej vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

B. B. sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktorú je Krajský súd v Košiciach povinný vyplatiť jej právnej zástupkyňi do jedného mesiaca od dňa doručenia tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že postupom krajského súdu došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože krajský súd doteraz nerozhodol o odvolaní. Sťažnosť sťažovateľky adresovaná ústavnému súdu bola podaná na poštovú prepravu 22. februára 2007 a sťažnosť predsedovi

krajského súdu na priet'ahy v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoP 128/2006 podala osobne 20. februára 2007.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde s'ťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak s'ťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je s'ťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa ods. 2 citovanej právnej normy ústavný súd neodmietne prijatie s'ťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak s'ťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať s'ťažnosť na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Preto ústavný súd o s'ťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak s'ťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že s'ťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde); takéto dôvody ústavný súd v danej veci nezistil.

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie s'ťažnosti na priet'ahy v konaní v zmysle § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takeého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich

a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní (...)“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“.

Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky“.

V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľke na ochranu jej základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnená podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy vecí nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Postup sťažovateľky v okolnostiach daného prípadu nemožno podľa ústavného súdu považovať za splnenie požiadavky namietania prietáhov v konaní pred orgánom štátnej

správy súdov. V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľka pred ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľka konala v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľkynej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv“ (III. ÚS 44/03).

Vzhľadom na to, že sťažnosť adresovanú ústavnému súdu sťažovateľka podala na poštovú prepravu 22. februára 2007 a predsedovi krajského súdu bola doručená sťažnosť na prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoP 128/2006 osobne dva dni predtým - 20. februára 2007, posúdil ústavný súd podanie sťažnosti na prietahy podľa zákona o súdoch zo strany sťažovateľky iba ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by predseda krajského súdu dostal primeranú lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prietahom v napadnutom konaní (podobne IV. ÚS 74/05, IV. ÚS 48/06, II. ÚS 101/06); podľa § 65 zákona o súdoch má predseda súdu na vybavenie sťažnosti 30-dňovú lehotu.

Na základe týchto zistení ústavný súd dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Nad rámec dôvodov, pre ktoré bola sťažnosť odmietnutá, ústavný súd v rámci prípravy na predbežné prerokovanie sťažnosti na krajskom súde zistil, že 30. marca 2007 krajský súd v prerokúvanej veci rozhodol.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júna 2007